

Sumpbæver (*Myocastor coypus*)

Videnskabeligt navn: *Myocastor coypus*

Synonymer: *Mus coypus*

Kaldenavn: Sumpbæver

Danske synonymer: Bæverrotte, nutria

Status i Danmark: Invasiv

Omfattet af: EU-listen over invasive arter¹¹

Beskrivelse

Sumpbæver er en stor gnaver med en kropslængde på 40-60 cm og en hale på 30-45 cm. Den vejer 5-9 kg.

Pelsen er brun eller gulbrun, men med hvide

pletter/felter på snuden og hagen. Halen er rund og skællet med sparsom hårvækst. Den har svømmehud på bagpoterne, der har en aflang form med et fodaftryk på op til 15 cm. Fortænderne er fremtrædende og tydeligt gul-orange.

Sumpbæver, bæverrotte. Foto: Colourbox.

Forvekslingsmuligheder

Sumpbæver kan forveksles med bisamrotte (*Ondatra zibethicus*) og bæver (*Castor fiber*). Bisamrotten er meget mindre end sumpbæver, halen er fladtrykt fra siderne og den har mere gyldne områder på kinder og flanker. Bæver er større end sumpbæver, har en mere ensartet brun pels og en større, flad hale.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Sumpbæveren stammer fra Sydamerika og er introduceret til Nordamerika, Europa, Afrika og Asien^{1,2}. Sumpbæver var udbredt i pelsfarme i midten af 1900-tallet, inkl. i Danmark². Undslupne individer fra farme og private dyrehold har etablerede fritlevende bestande flere steder i Vesteuropa, fx i Frankrig og Italien. Fritlevende bestande i Storbritannien blev udryddet efter en fokuseret bekæmpelse³. Der har været små fritlevende bestande i Danmark, men bestandene overlevede ikke. Det skyldes formentligt, at tilgangen af unger efter kolde vintre er for lav til at opretholde bestandene⁴. Sumpbæver holdes fortsat i dyrehaver og zoologiske anlæg i Danmark. Der observeres sporadisk sumpbæver i naturen, og hvert år indberettes enkelte sumpbævere i vildtudbyttestatistikken⁵. De spredte fund antages at være nyligt undslupne fra fangenskab. Mildere vintre øger risikoen for, at arten på længere sigt indvandrer fra Tyskland⁶.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på

en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	1	3	2	1	1	1
Datakvalitet	meget sikker	meget sikker	middel	middel	sikker	middel

Spredningspotentiale: 1 (lav). Spredningspotentialet for sumpbæver er vurderet som lavt i Danmark baseret på artens nuværende og forventede forekomst i de næste 10 år. Der har været flere små fritlevende bestande af sumpbæver i Danmark, men arten har ikke evnet at etablere sig¹. I det sydlige Europa har sumpbæver et højere spredningspotentiale og kan sprede sig hurtigt langs vandløb og vådområder. Sumpbævere bliver kønsmodne efter 5-9 måneder, hunnerne kan få to kuld årligt under gunstige forhold⁷. Kuld størrelsen er typisk på 4-6 unger.

Levestedets bevarings- og naturværdi: 3 (høj). Bevarings- og naturværdien for sumpbævers levesteder er vurderet som høj. Sumpbæver lever primært i og nær vand og findes ved vandløb, søer og vådområder. Sumpbæver kan også leve ved brak- og saltvand i strandsumpe og -enge^{2,7}.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkningen af hjemmehørende arter fra sumpbæver er vurderet som middel med den aktuelle og forventede udbredelse i de næste 10 år. Sumpbævere er primært planteæder og lever bl.a. af jordstængler og skud af sumpplanter, men den kan også tage akvatiske invertebrater^{7,8}. Hvis arten etablerer sig og senere opbygger store bestande, er der risiko for større påvirkninger lokalt. Sumpbævers nedgræsning af rørskove har formentlig sekundære effekter på ferskvandsmuslinger, -krebssdyr, fisk og fugle, fx sortterne (*Chlidonias niger*).

Påvirkning af økosystemfunktioner: 1 (lav). Sumpbævers påvirkning af økosystemer og processer vurderes som lav med den aktuelle og forventede udbredelse i de næste 10 år. Hvis arten etablerer sig og senere opbygger store bestande, er der risiko for større påvirkninger. I habitater med store bestande af sumpbæver menes den at kunne ødelægge rørskove i en grad at habitaternes funktion som leve- og ynglested ødelægges for ferskvandsmuslinger og -krebssdyr, fisk og fugle, der yngler i rørskove^{7,8}.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for sumpbæver er vurderet som lav baseret på den nuværende udvikling i Danmark. Hvis arten etablerer store bestande, kan den have større økonomiske effekter. Sumpbæver graver gangsystemer, der gør vandløbsbrinker og diger ustabile, og arten kan forårsage skader på markafgrøder. Sumpbæver kan være reservoir for parasitter og patogener, der kan smitte husdyr, fx leverikter (*Fasciola hepatica*)⁹.

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekter for sumpbæver er vurderet som lav. Sumpbæver kan være mellemvært for bl.a. *Echinococcus multilocularis* og være bærer af patogener og parasitter, der kan smitte mennesker, fx *Leptospira* og *Francisella tularensis*^{9,10}.

Kilder

- ¹ Baagøe HJ 2007. Sumpbæver *Myocastor coypus* (Molina, 1782). I: Baagøe HJ, Jensen TS. Dansk Pattedyratlas. Gyldendal, 174-175.
- ² Ojeda R, Bidau C, Emmons L 2016. *Myocastor coypus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T14085A121734257.
- ³ Baker S 2010. Control and eradication of invasive mammals in Great Britain. *Revue Scientifique et Technique* 29: 311–327.
- ⁴ Gosling LM, Baker S, Skinner J 1983. A simulation approach to investigating the response of a coypu population to climatic variation. *EPP0 Bulletin* 13: 183-192.
- ⁵ Aarhus Universitet. <https://fauna.au.dk/jagt-og-vildtforvaltning/vildtudbytte> (besøgt 1. juni 2022).
- ⁶ Deutscher Jagdverband. <http://www.jagdverband.de> (besøgt 1. juni 2022).
- ⁷ Robert H, Lafontaine R-M, Beudels-Jamar RC, m.fl. 2013 Risk analysis of the Coypu *Myocastor coypus* (Molina, 1792). Risk analysis report of non-native organisms in Belgium. Royal Belgian Institute of Natural Sciences.
- ⁸ Gethöffer F, Siebert U 2020. Current knowledge of the neozoa Nutria and Muskrat in Europe and their environmental impacts. *Journal of Wildlife and Biodiversity* 4: 1-12.
- ⁹ Martino PE, Stanchi NO, Silvestrini M, m.fl. 2014 Seroprevalence for selected pathogens of zoonotic importance in wild nutria. *European Journal of Wildlife Research* 60: 551-554.
- ¹⁰ Umhanga G, Richomme C, Boucher J-M, m.fl. 2013. Nutrias and muskrats as bioindicators for the presence of *Echinococcus multilocularis* in new endemic areas. *Veterinary Parasitology* 197: 283-287.
- ¹¹ EU-forordningen om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EU-forordning nr. 1143/2014). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R1143-20191214>.